

T.C

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ

SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

ODYOLOJİ PROGRAMI

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE GÜRÜLTÜYE YÖNELİK FARKINDALIK
ÇALIŞMALARININ GÜRÜLTÜYE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

ODY422-BİTİRME PROJESİ

FİNAL RAPORU

Danışman: Öğr. Gör. Gamze NAS ÖZÜTEMİZ

ANKARA

2025

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNDE GÜRÜLTÜYE YÖNELİK FARKINDALIK ÇALIŞMALARININ GÜRÜLTÜYE YÖNELİK TUTUMLARINA ETKİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

1. GİRİŞ

1.1 Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, gürültü hakkında yapılan farkındalık çalışmalarının üniversite öğrencileri üzerinde gürültüye yönelik tutumlarının etkisini değerlendirmektir.

1.2 Hipotezler ve Araştırma Soruları

1. Araştırma Sorusu: Farkındalık sunumu (eğitim) YANS-Tr tutum puanlarını değiştirir mi?

H0: Sunum öncesinde ve sonrasında puanlar arasında anlamlı fark yoktur.

H1: Sunum öncesinde ve sonrasında puanlar arasında anlamlı fark vardır.

2. Araştırma Sorusu: Sunumun etkisi cinsiyete göre farklılık gösterir mi?

H0: Sunumun öncesi ve sunum sonrası YANS-Tr değişimi kadın ve erkekler arasında farklı değildir.

H1: Sunumun öncesi ve sunum sonrası YANS-Tr değişimi kadın ve erkekler arasında farklıdır.

3. Araştırma Sorusu: Öğrencilerin fakültelere göre sunum öncesi YANS-Tr puanları veya sunum etkisi farklı mıdır?

H0: Mühendislik bölümleri arasında sunum öncesi ve sunum sonrası YANS-Tr puanları değişimi açısından aralarında anlamlı farklılık yoktur.

H1: Mühendislik bölümleri arasında sunum öncesi ve sunum sonrası YANS-Tr puanları değişimi açısından aralarında anlamlı farklılık vardır.

2. MATERYAL/METOD

2.1. Araştırma Deseni ve Yöntemi

Araştırma, nicel araştırma yöntemlerinden yarı deneysel (ön test- son test tek gruplu) deseninde planlanmıştır. Araştırma yöntemi kesitsel çalışmadır.

2.2. Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu araştırmanın evrenini Ankara Başkent Üniversitesi Etimesgut Bağlıca Kampüsü öğrencileri oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme yöntemi amaca uygun olarak belirlenmiştir. Çalışmanın örneklemini ise 2025–2026 eğitim-öğretim yılında Ankara Başkent Üniversitesi Etimesgut Bağlıca Kampüsünde Mühendislik Fakültesi’nde öğrenim gören ve araştırmaya katılmaya gönüllü olan 123 birinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Dahil edilme ölçütleri

- Başkent Üniversitesi Mühendislik Fakültesi 1.sınıf öğrencisi olmak
- 18 yaş üzerinde olmak
- Çalışmaya gönüllü olarak katılmak

Dışlanma ölçütleri

- Eksik veya geçersiz anket dolduran öğrenciler
- 18 yaş altı öğrenciler
- Sunum uygulamasına katılmayan öğrenciler

2.3. Materyal ve Ölçme Araçları

- Demografik Bilgi Formu: Bu araştırmada kullanılacak Demografik Bilgi Formu, araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Form, katılımcıların yaş, cinsiyet, bölüm ve benzeri temel bilgilerini toplamak amacıyla oluşturulmuştur. Formun hazırlanmasında literatürde yer alan benzer araştırmalar incelenmiş, çalışmanın amacına uygun olacak şekilde düzenlemeler yapılmıştır. Katılımcıların kişisel bilgileri alınmayacak. Veri toplama işlemi, çevrim içi olarak Google Forms platformu aracılığıyla gerçekleştirilecektir. (EK-1)
- YANS-Tr Ölçeği: Araştırmada, üniversite öğrencilerinin gürültüye yönelik tutumlarını değerlendirmek amacıyla YANS-Tr (Gençlerin Gürültüye Yönelik Tutum Ölçeği – Türkçe versiyonu) kullanılacaktır.
 - Ölçeğin orijinali Youth Attitude to Noise Scale (YANS), ilk olarak Olsen, Erlandsson & Wist (2004) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, genç

bireylerin günlük yaşamda karşılaştıkları çevresel gürültülere karşı tutum, algı ve davranış eğilimlerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

- Toplam 19 madde ve 5’li Likert tipi (1=Kesinlikle katılmıyorum – 5=Kesinlikle katılıyorum) bir yapıdadır.

- Ölçeğin orijinal formunda dört faktör bulunmaktadır:

1. Gürültünün rahatsız edici olmadığına ilişkin tutum,
2. Gürültünün sosyal kabulü,
3. Gürültünün işitme sağlığı üzerindeki etkisine farkındalık,
4. Gürültüye karşı kişisel sorumluluk.

- Ölçeğin Türkçeye en güncel uyarlaması Özmen, K. (2023) tarafından yapılmıştır. Uyarlama çalışmasında çeviri–geri çeviri yöntemi kullanılmış, dilsel ve kültürel eşdeğerlik uzman görüşleriyle sağlanmıştır. Türkçe formun geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları sonucunda Cronbach alfa katsayısı 0,87 olarak bulunmuştur, bu da yüksek iç tutarlılığa işaret etmektedir. Ölçek orijinal yapısını koruyarak 19 madde ve 4 alt boyuttan oluşmaktadır. (EK-2)
- Farkındalık Sunumu: Gürültünün işitme sağlığına etkileri, kulaklık kullanımının riskleri, gürültüden korunma yöntemleri ve farkındalık kazandırmaya yönelik bilgiler içeren yaklaşık 10 dakikalık bir sunumdur. Sunum, araştırmacılar tarafından PowerPoint formatında hazırlanmıştır.

2.4. Tekrar Edilebilirlik/ Prosedür

Bu araştırma, Başkent Üniversitesi Mühendislik Fakültesi 1. sınıf öğrencileriyle yürütülecektir. Araştırmanın amacı, gürültü hakkında yapılan farkındalık çalışmalarının üniversite öğrencileri üzerinde gürültüye yönelik tutumlarının etkisini değerlendirmektir.

Bu amaçla veri toplama süreci aşağıda adım adım planlanmıştır:

2.4.1 Katılımcıların Bilgilendirilmesi

Veri toplama sürecine başlamadan önce katılımcılara araştırmanın amacı, kapsamı ve süreci hakkında kısa bir bilgilendirme yapılacaktır. Katılımcılara, araştırmaya katılımın tamamen gönüllülük esasına dayandığı, kişisel bilgilerinin gizli tutulacağı ve verilerin yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacağı açıklanacaktır.

Katılımcılardan elektronik ortamda Bilgilendirilmiş Gönüllü Katılım Onayı alınacaktır.

2.4.2. Veri Toplama Araçları

Veri toplama işlemi Google Forms aracılığıyla çevrim içi olarak gerçekleştirilecektir.

Formda iki bölüm yer alacaktır:

1.Demografik Bilgi Formu: Yaş, cinsiyet, bölüm gibi temel bilgileri içerecektir.

2.YANS-Tr Ölçeği: Gürültüye yönelik tutumları ölçen, 5’li Likert tipi (1 = Kesinlikle katılmıyorum – 5 = Kesinlikle katılıyorum) ölçek olacaktır.

2.4.3. Uygulama Süreci (Prosedürün Aşamaları)

Veri toplama süreci üç ana aşamadan oluşacaktır:

A. Ön Test Uygulaması

- Katılımcılara ilk olarak Google Forms üzerinden Demografik Bilgi Formu ve YANS-Tr Ölçeği (ön test) uygulanacaktır.

- Uygulama yaklaşık 10–12 dakika sürecektir.

- Katılımcılardan dikkatli ve dürüst cevap vermeleri istenecektir.

- Tüm öğrenciler aynı sınıf ortamında, aynı anda veya belirlenen oturumlarda formları dolduracaktır.

- Uygulama esnasında araştırmacılar ortamda bulunacak, yönlendirme yapmayacaktır.

B. Farkındalık Eğitimi Uygulaması

- Ön testin hemen ardından, aynı öğrencilere “Gürültünün İşitme Sağlığına Etkileri ve Korunma Yöntemleri” başlıklı farkındalık sunumu yapılacaktır.

- Sunum PowerPoint formatında olup yaklaşık 10 dakika sürecektir.

- Sunum içeriğinde;

- Gürültünün tanımı ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri,

- Gürültüye bağlı işitme kaybının önlenabilirliği,

- Günlük yaşamda ve fakültelerde maruz kaldığımız ses seviyeleri,

- Sessiz bir kampüs için ne yapabiliriz,

- Gürültü ile ilgili yapılan bazı çalışmalarla ilgili bilgiler verilmiştir.

- Sunum tüm gruplara aynı içerik, süre ve sunum koşullarında uygulanacaktır.

C. Son Test Uygulaması

- Sunum tamamlandıktan hemen sonra, aynı öğrencilere YANS-Tr Ölçeği yeniden uygulanacaktır (son test).
- Uygulama yine Google Forms üzerinden, ön testle aynı formatta yapılacaktır.
- Uygulama yaklaşık 5–7 dakika sürecektir.

2.4.4. Veri Toplama Ortamı ve Kontroller

- Tüm uygulamalar, Mühendislik Fakültesi dersliklerinde yüz yüze gerçekleştirilecektir.
- Her oturumda aynı araştırmacılar görev alacak, sunum içeriği ve süre sabit tutulacaktır.
- Araştırmada kullanılan tüm ölçme araçları (Demografik Form ve YANS-Tr) çevrim içi olduğu için veri kaybı riskini azaltmak adına Google Drive üzerinden yedeklenecektir.
- Katılımcıların kimlik bilgileri kesinlikle toplanmayacak.
- Ön test ve son test arasında başka bir eğitim veya müdahale yapılmayacaktır. Böylece değişimin yalnızca farkındalık sunumundan kaynaklanması sağlanacaktır.

2.4.5. Veri Analizi Öncesi Süreç

- Toplanan veriler Excel'e aktarılacak ve hatalı/eksik girişler kontrol edilecektir.
- Eksik veya yanlış doldurulan formlar analiz dışında bırakılacaktır.
- Temizlenen veri seti SPSS 25.0 programına aktarılacaktır.
- Veriler üzerinde tanımlayıcı ve karşılaştırmalı analizler yapılacaktır (detaylısı “Veri Analizi” başlığında verilmiştir).

2.4.6. Veri Analizden Kullanılacak İstatistiksel Yöntem

Katılımcılara ait demografik veriler tanımlayıcı istatistiklerle özetlenecek, ön test ve son test YANS-Tr puanları arasındaki fark bağımlı örneklem t-testi veya Wilcoxon işaretli sıralar testi ile değerlendirilecektir. Cinsiyet karşılaştırması için parametrik koşullar sağlandığında Bağımsız Örneklem t Testi, parametrik koşullar sağlanmadığında Man Whitney U testi kullanılacaktır. Bölümler arası fark

karşılaştırmasında 3 gruptan fazla olduğu için normal dağılıma uygunsa tek yönlü ANOVA testi, normal dağılıma uygun değil ise Kruskal Wallis testi uygulanacaktır. Farkın hangi bölümden kaynaklandığını belirlemek için tek yönlü ANOVA testi kullanılacak ise Post Hoc testlerinden Tukey testi kullanılacaktır. Kruskal Wallis testi kullanılacak ise gruplar ikili şeklinde ayrılacak ve tek tek Man Whitney U testi ile karşılaştırılacaktır.

2.4.7. Etik ve Güvenirlik Önlemleri

- Katılımcılara araştırma süresince herhangi bir baskı uygulanmayacaktır.
- Katılım tamamen gönüllülük esasına dayanacaktır.
- Tüm veriler gizli tutulacak, üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.
- Her grup aynı koşullarda uygulamaya tabi tutulacağı için uygulama içi standartlık sağlanacaktır.
- Ölçme aracının (YANS-Tr) geçerli ve güvenilir bir ölçek olması nedeniyle ölçüm güvenilirliği sağlanacaktır.

2.5. Proje Takip Çizelgesi

ŞEKİL 1

TARİH ARALIĞI	SORUMLU KİŞİLER	ÇALIŞMA/AŞAMA	AÇIKLAMA
22-26 Eylül	Tüm grup üyeleri	Proje konusu ve ders izlencesi tanıtımı	Dersin genel işleyişi, proje konusunun netleştirilmesi
29 Eylül- 3 Ekim	Tüm grup üyeleri	Demografik bilgi formu hazırlanması	Google Form taslağı hazırlanır, danışman onayı alınır.
6-10 Ekim	Tüm grup üyeleri	Materyal–Metod yazma hazırlığı	Desen, evren–örneklem, işlem basamakları ve analiz yöntemi belirlenir.
13-17 Ekim	Tüm grup üyeleri	Materyal–Metod ödev teslimi	Danışman kontrolü ve düzenleme sonrası teslim edilir.
20-24 Ekim	Tüm grup üyeleri	Sunum içeriği ve uygulama hazırlığı	Gürültü farkındalık sunumu düzenlenir.
27-31 Ekim	Tüm grup üyeleri	Pilot uygulama (ön test denemesi)	Form akışı ve zamanlama kontrol edilir.

3-7 Kasım	Tüm grup üyeleri	Veri toplama	123 mühendislik fakültesi öğrencisine sunum, Demografik Form ve YANS-Tr uygulanır.
10 -14 Kasım	Tüm grup üyeleri	Sınav Haftası	Sınav Haftası
17-21 Kasım	Tüm grup üyeleri	Veri toplama	123 mühendislik fakültesi öğrencisine sunum, Demografik Form ve YANS-Tr uygulanır.
24-28 Kasım	Tüm grup üyeleri	Veri analizi ve bulguların yazımı	SPSS'e veri girişi, ön-son test fark analizi yapılır.
1-5 Aralık	Tüm grup üyeleri	Veri toplama protokolü ve analiz raporu teslimi	Uygulama süreci ve analiz yöntemi raporlanır.
8-12 Aralık	Tüm grup üyeleri	Geri bildirim ve düzenleme haftası	Danışman yorumlarına göre düzeltmeler yapılır.
15-19 Aralık	Tüm grup üyeleri	Raporun son kontrolü ve biçim düzeni	Son düzenlemeler yapılır.
22-26 Aralık	Tüm grup üyeleri	Raporun son kontrolü ve biçim düzeni	Son düzenlemeler yapılır.
29 Aralık- 2 Ocak	Tüm grup üyeleri	Projenin son halinin kontrolü	Son kontroller yapılır, danışman geri bildirimi alınır.
5- 9 Ocak	Tüm grup üyeleri	Final raporu teslimi	Nihai proje raporu teslim edilir.

EK-1

BAŞKENT ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ ODYOLOJİ BÖLÜMÜ
DEMOGRAFİK BİLGİ FORMU

Başkent Üniversitesi Odyoloji Bölümü 4. Sınıf öğrencilerinin yapacağı “Üniversite Öğrencilerinde Gürültüye Yönelik Farkındalık Çalışmalarının Gürültüye Yönelik Tutumlarına Etkisinin Değerlendirilmesi” adlı çalışması için lütfen aşağıdaki sorulara tam ve doğru bilgi veriniz.

Bu formda verdiğim bilgilerin araştırma amacıyla, kimliğim gizli kalacak şekilde kullanılmasına onay veriyorum. Çalışmaya gönüllü olarak katılıyorum.

☐ Onaylıyorum

Kişisel bilgiler

Sunum öncesi ☐ Sunum Sonrası ☐

Yaş: _____

Cinsiyeti: ☐ Kadın ☐ Erkek

Bölüm/Program: _____

EK-2

GENÇLERİN GÜRÜLTÜYE YÖNELİK TUTUMLARI ÖLÇEĞİ (YANS-Tr)

YÖNERGE: Bu ölçek, genç bireylerin gürültülü ortamlara yönelik geliştirdikleri tutumları değerlendirmektedir. Aşağıdaki her bir ifadeyi dikkatlice okuyarak, size uygun gelen katılım derecesini “tamamen katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “katılıyorum” ve “tamamen katılıyorum” derecelerinden sadece birini seçerek işaretleyiniz. İşaretlemenizi ilgili kutucuğa “X” koyarak yapınız. Herhangi bir ifade için birden çok derece işaretlemeyiniz. Vereceğiniz samimi ve gerçekçi cevaplar çalışmanın sonuçlarına katkı sağlayacaktır.		Tamamen katılmıyorum	katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen katılıyorum
1.	Diskoda, dans etkinliklerinde, rock konserlerinde ve spor etkinliklerinde ses seviyesinin genellikle çok yüksek olduğunu düşünürüm.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Ödev yaparken müzik dinlemek konsantre olmama yardımcı olur.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Okul ortamını daha sessiz hale getirmek için bir şeyler yapmaya hazırım.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Eğer ses seviyesi çok yüksekse, diskoyu, rock konserini, dans veya spor etkinliklerini terk etmeyi düşünürüm.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Etrafımda çok farklı sesler olsa bile konsantre olabilirim.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Diskodayken, rock konserindeyken, dans ya da spor etkinliklerindeyken kulak tıkacı kullanmanın gereksiz olduğunu düşünürüm.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Ses ortamımı daha yaşanabilir hale getirmek benim için önemlidir.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Etrafımda sessizlik olmasını sevmiyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Diskolar, dans etkinlikleri, rock konserleri veya spor etkinliklerindeki ses seviyesi sorun değildir.	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Gürültü ve yüksek sesler toplumumuzun doğal parçalarıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Trafik gürültüsü benim için rahatsız edici değildir.	☐	☐	☐	☐	☐
12.	Disko, rock konserleri, dans etkinlikleri veya spor müsabakalarında ses seviyesi azaltılmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
13.	Sınıf ortamının sessiz ve sakin olması gerektiğini düşünüyorum.	☐	☐	☐	☐	☐
14.	Fan, buzdolabı, bilgisayar ve benzeri cihazlardan gelen sesler beni rahatsız etmez.	☐	☐	☐	☐	☐
15.	Ses seviyesinin çok yüksek olduğu aktivitelerden vazgeçmeye hazırım.	☐	☐	☐	☐	☐
16.	Okulumdaki ses seviyesi uygun düzeydedir.	☐	☐	☐	☐	☐
17.	Trafik gürültüsünü dikkate almamak benim için kolaydır.	☐	☐	☐	☐	☐
18.	Toplumdaki ses düzeyleri için daha fazla kural veya düzenleme olmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
19.	Beni rahatsız eden seslerden kurtulamadığımda, kendimi çaresiz hissedirim.	☐	☐	☐	☐	☐

VERİ TOPLAMA SÜRECİNDE KARŞILAŞILAN AKSAKLIKLAR

1. Randevu Planlama Sürecine İlişkin Aksaklıklar

Farklı akademik birimlerle iletişime geçilerek uygulama için gerekli randevuların alınması sürecinde, ilgili bölümlerin idari onaylarının beklenenden uzun sürmesi sebebiyle randevu tarihleri geç belirlenmiştir. Bu durum, araştırma ekibinin hazırlamış olduğu veri toplama takviminde planlanan sürelerden sapmaya ve sürecin öngörülen tarih aralığının dışına taşmasına neden olmuştur.

2. Randevu İptalleri ve Zaman Yönetiminde Yaşanan Sorunlar

Onayı alınmış ve kesinleşmiş randevularda dahi bazı öğretim üyelerinin ders programlarını zamanında tamamlayamaması nedeniyle araştırma ekibine ayrılan süre kullanılamamış; bazı durumlarda ise randevular tamamen iptal edilmiştir.

3. Uygulama İçin Ayrılan Sürenin Yetersizliği

Bazı öğretim üyeleri, derslerinin yoğunluğu ve önceliği gerekçesiyle uygulama için yalnızca çok sınırlı zaman dilimleri (örneğin dersin yalnızca son 5 dakikası) tahsis etmiştir. Ayrılan sürenin yetersizliği nedeniyle uygulamalar aceleyle yürütülmüştür.

4. Katılımcı Devamlılığındaki Eksiklikler

İki aşamalı olarak planlanan uygulamalarda (örneğin sunum öncesi ve sonrası değerlendirmeler) bazı katılımcıların yalnızca ilk aşamaya katılım gösterdiği, ikinci aşamaya katılmadığı gözlemlenmiştir. Bu durum, eşleştirilmiş veri setlerinin bütünlüğünü bozmuş; analiz aşamasında eksik verilerin işlenmesi için ek düzenlemeler yapılmasını gerektirmiştir.

5. Akademik Program Çakışmaları

Katılımcıların uygun oldukları ders programlarının, araştırma ekibinin kendi zorunlu ders saatleriyle çakıştığı sıkça görülmüştür. Bu çakışmalar, ekibin bazı derslere katılımında zorluk yaşamasına veya devamsızlık riskinin ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu nedenle veri toplama sürecini sürdürebilmek için ekibin çalışma saatlerini yeniden düzenlemesi gerekmiştir.

VERİ ANALİZİ YÜRÜTME VE BULGULAR PROTOKOLÜ

1. Ham Verinin İstatistiksel Analiz İçin Kullanılabilir Hale Getirilmesi İçin Uygulanan Yöntemlerin Belirtilmesi

Mühendislik Fakültesinde 171 sunum öncesi, 133 sonrası, toplamda 304 ham veri elde edildi. Bu ham verilerden 78 sunum öncesi, 40 sunum sonrası veri silinmiştir. Ham verinin %38,8'i çıkarılmıştır. Anketteki maddeler orijinal ölçekte olduğu gibi YANSTr' deki olumsuz maddeyi baz alarak (1,3,4,7,12,13,15,18,19) "1- Tamamen katılıyorum, 2- Katılıyorum, 3- Kararsızım, 4- Katılmıyorum, 5- Tamamen katılmıyorum" formatına dönüştürülmüştür. Bu maddeler analizlerde ters kodlanmıştır.

2. Önkoşulların Sağlanması Durumunda Parametrik; Sağlanamaması Halinde Parametrik Olmayan Test Yöntemlerinin Uygulanması

Farkındalık sunumunun YANSTr tutum puanlarına göre farkının incelenmesi için normal dağılım gösteriyorsa Bağımlı Örneklem t Testi, normal dağılım göstermiyorsa Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılması planlanmıştır. Normal dağılım gösterip göstermediğini incelemek için örneklem sayısına göre Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır, anlamlılık düzeyi p değeri 0,001 elde edilmiştir. Bu durumda p değeri 0,05'ten küçük olduğu için normal dağılıma uygun değildir. Bu yüzden bu hipotez Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile analiz edilmiştir.

Sunumun etkisi cinsiyete göre YANSTr toplam puanı açısından farklılık olup olmadığı analiz edilmek üzere normal dağılım gösteriyorsa Independent Sample t testi, normal dağılım göstermiyorsa Mann Whitney U testi kullanılması planlanmıştır. Normal dağılım gösterip göstermediğini incelemek için örneklem sayısına göre Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır, anlamlılık düzeyi p değeri 0,001 elde edilmiştir. Bu durumda p değeri 0,05'ten küçük olduğu için normal dağılıma uygun değildir. Bu yüzden bu hipotez için Mann Whitney U Testi ile veriler analiz edilmiştir. Farkındalık sunumunun öğrencilerin fakültelerine göre YANSTr puanları açısından farklılık olup olmadığı analiz edilmek üzere normal dağılım gösteriyorsa Tek Yönlü ANOVA testi, normal dağılım göstermiyorsa Kruskal Wallis H Testi kullanılması planlanmıştır. Normal dağılım gösterip göstermediği örneklem sayısına göre Kolmogorov-Smirnov testi yapılmıştır, anlamlılık düzeyi p değeri

0,001 elde edilmiştir. Bu durumda p değeri 0,05'ten küçük olduğu için normal dağılıma uygun değildir. Bu yüzden bu hipotez için Kruskal Wallis H Testi ile veriler analiz edilmiştir.

3. Çalışmanın Araştırma Problemine Yönelik Veri Toplama Süreci Ve Veri Analizi İçin Kullanılan İstatistiksel Yöntemlerin Açıklanması

Üniversite öğrencilerinde gürültüye yönelik farkındalık çalışmalarının gürültüye yönelik tutumlarına etkisinin değerlendirilmesinde veri toplama sürecinde, öğrencilere Demografik Bilgi Formu ve Gençlerin Gürültüye Yönelik Tutumu Ölçeği (YANS-Tr) ön test ve son test uygulanmıştır. Elde edilen veriler analiz öncesinde, YANS-Tr ölçeğinin dört alt boyutu (F1, F2, F3, F4) üzerinden hesaplanmıştır. İstatistiksel analizlerde öncelikle veri setinin normal dağılım varsayımı incelenmiş; varsayımın sağlanmaması üzerine parametrik olmayan testler kullanılmıştır. Temel araştırma sorusuna yanıt bulmak amacıyla, Ön-Test ve Son-Test grupları ile cinsiyetler arası farklar Mann Whitney U Testi ile incelenmiş; fakülteler arası farklar ise Tek Yönlü ANOVA Testi ile analiz edilmiştir. Tüm analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

4. Örneklem ile İlgili Demografik Verilerin Açıklanması

Bu çalışma için toplam 342 örneklem elde edilmiştir. Cinsiyete göre %71,9'u (246) kadın, %28,1'i (96) erkek öğrenci çalışmaya katılmıştır. Fakültelere göre %55,6 (190) Sağlık Bilimleri Fakültesinden, %27,2 (93) Mühendislik Fakültesinden, %17,3 (59) Eğitim Fakültesinden öğrenci çalışmaya dahil olmuştur.

5. Her Bir Araştırma Hipotezi Belirtilerek Hipotez Testi İçin Kullanılan İstatistiksel Yöntem ve Test Sonuçlarının Sunulması ve Açıklanması

H0: Sunum öncesi ve sonrası puanlar arasında anlamlı fark yoktur.

H1: Sunum öncesi ve sonrası puanlar arasında anlamlı fark vardır.

Bu hipotez normal dağılıma uygun olmadığı için Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi ile analiz edilmiştir. YANS-Tr tutum ölçeğinin alt boyutlarının her biri sunum öncesi ve sunum sonrası ayrı ayrı analiz edilmiştir. Yalnızca F2 ($p=0,950$) ve F3 ($p=0,054$) alt boyutlarında ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Diğer F1 ($p=0,000$), F4 ($p=0,007$) alt boyutlarında p değeri 0,05'ten küçük olduğu için anlamlı bir farklılık bulunmuştur. H0 reddedilmiştir.

H0: Sunum öncesi ve sunum sonrası YANS-Tr toplam puanı değişimi kadın ve erkekler arasında farklı değildir.

H1: Sunum öncesi ve sunum sonrası YANS-Tr toplam puanı değişimi kadın ve erkekler arasında farklıdır.

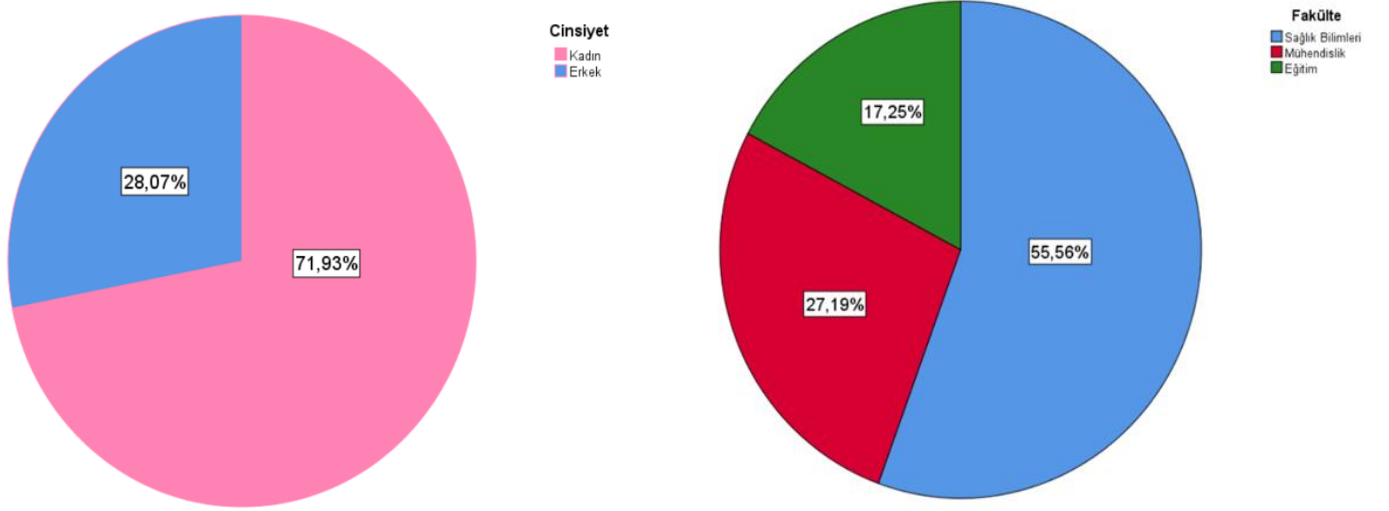
Bu hipotez normal dağılıma uygun olmadığı için Mann Whitney U Testi ile analiz edilmiştir. Sunum öncesi ve sunum sonrası toplam YANS-Tr puanı değişimi p değeri 0.05'ten büyük olduğu için anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p=0.989$). H0 kabul edilmiştir.

H0: Fakülteler arasında sunum öncesi ve sunum sonrası YANS-Tr puanları değişimi açısından aralarında anlamlı farklılık yoktur.

H1: Fakülteler arasında sunum öncesi ve sunum sonrası YANS-Tr puanları değişimi açısından aralarında anlamlı farklılık vardır.

Bu hipotez normal dağılıma uygun olmadığı için Kruskal Wallis H Testi ile analiz edilmiştir. Fakülteler arasında sunum öncesi ve sunum sonrası toplam YANS-Tr puanları değişimi p değeri 0.05'ten küçük olduğu için anlamlı bir fark vardır ($p=0.041$). Bu durumda H0 reddedilmiştir. Anlamlı farkın hangi gruptan kaynaklandığını belirlemek için, ikili gruplar halinde Mann Whitney U testi kullanılarak fakülteler karşılaştırılmıştır. Sağlık Bilimleri ve Mühendislik fakültesi çifti p değeri 0,05'ten büyük olduğu için (0,109) anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Sağlık ve Eğitim fakültesi çiftinde p değeri 0,05'ten büyük olduğu için (0,270) anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Mühendislik ve Eğitim fakültesi çiftinde ise p değeri 0,05 olduğu için anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farkın ise ranks değerlerine göre Mühendislik fakültesinden kaynaklandığı bulunmuştur.

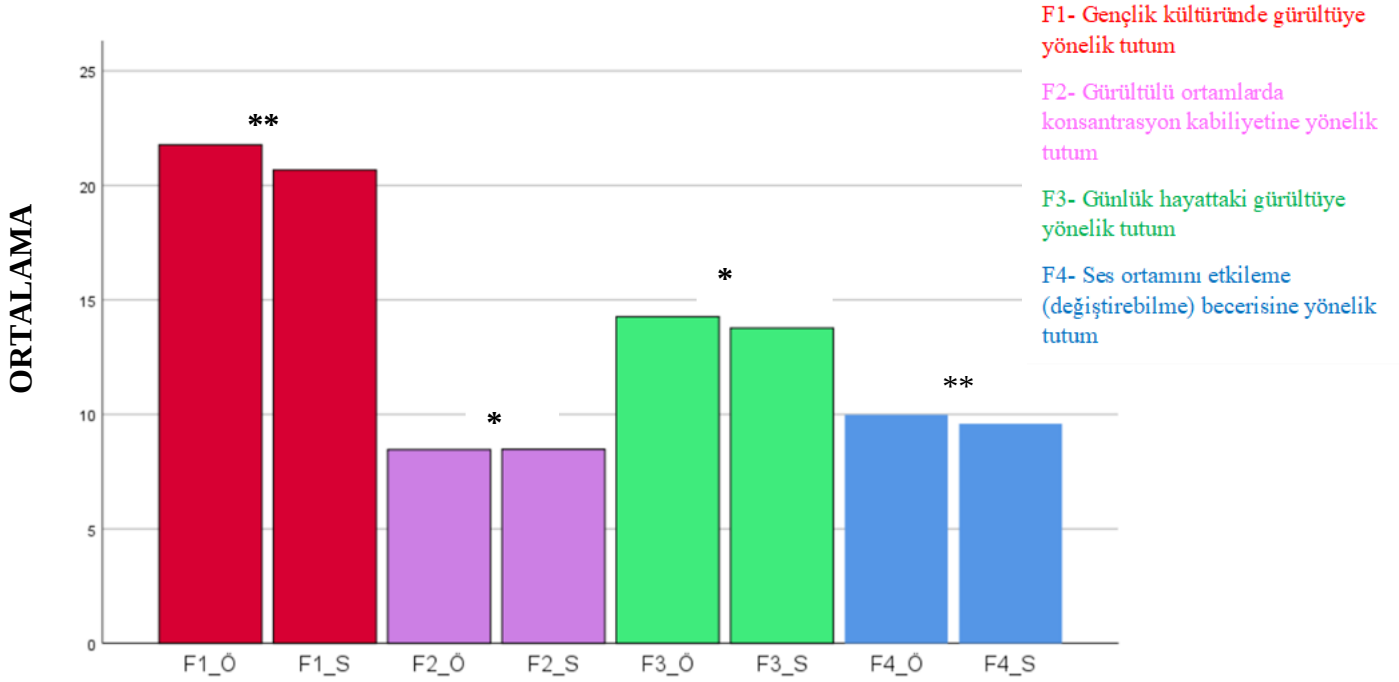
6. İstatistiksel Değerlendirme Sonuçlarını İçeren Grafik ve Tabloların Oluşturulması, Düzenlenmesi ve Açıklanması

ŞEKİL 2-3: Çalışmanın örneklemine ilişkin cinsiyet ve fakülte dağılımları grafikleri

Yukarıdaki daire grafikler, çalışmanın örneklemine ilişkin cinsiyet ve fakülte dağılımlarını göstermektedir. İlk grafik, katılımcıların cinsiyete göre oranlarını içermekte olup, katılımcıların %71,93'ünün kadın (246 kişi) ve %28,07'sinin erkek (96 kişi) olduğunu göstermektedir. Bu dağılım, araştırma grubunun belirgin şekilde kadın ağırlıklı olduğunu ortaya koymaktadır.

İkinci grafik ise katılımcıların fakülteye göre dağılımını sunmaktadır. Buna göre, katılımcıların %55,56'u Sağlık Fakültesi (190 kişi), %27,19'si Mühendislik Fakültesi (93 kişi) ve %17,25'i Eğitim Fakültesi (59 kişi) öğrencilerinden oluşmaktadır. Bu sonuç, çalışmaya en yüksek katılımın Sağlık Fakültesinden geldiğini, Eğitim Fakültesinin ise örneklem içinde en düşük paya sahip olduğunu göstermektedir.

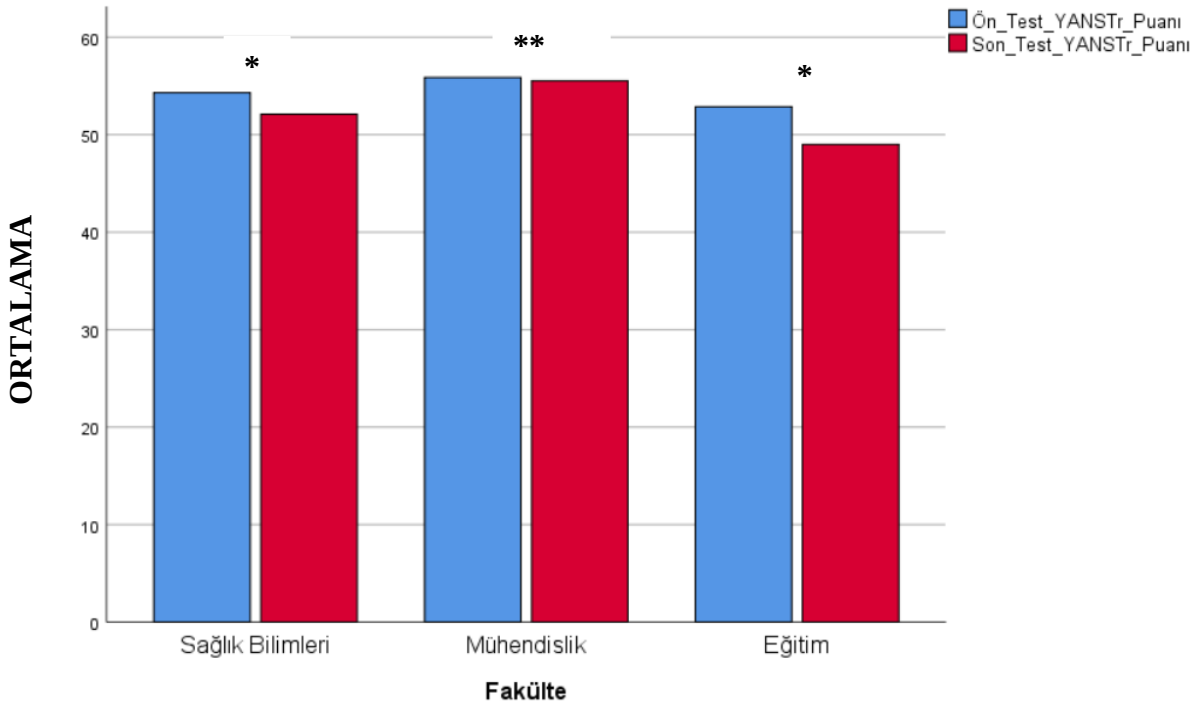

ŞEKİL 4: Sunum öncesi (Ö) ve sunum sonrası (S) ölçümlerin, YANS ölçeğinin dört faktörü (F1–F4) açısından ortalama puanlar üzerinden karşılaştırması grafiği, p 0,05’ ten büyük ise *, p 0,05’ten küçük ise **

Grafik genel olarak sunum öncesi (Ö) ve sunum sonrası (S) ölçümlerin, YANS ölçeğinin dört faktörü (F1–F4) açısından ortalama puanlar üzerinden karşılaştırmasını göstermektedir.

Grafik incelendiğinde F1 (Gençlik kültüründe gürültüye yönelik tutum) faktöründe sunum sonrası ortalama puanın sunum öncesine kıyasla hafif düzeyde azaldığı görülmektedir. Bu durum sunumun ardından katılımcıların gürültüyü gençlik kültürünün doğal bir parçası olarak görme eğilimlerinde sınırlı bir azalma olduğunu düşündürmektedir. F2 (Gürültülü ortamlarda konsantrasyon kabiliyetine yönelik tutum) faktöründe ise öncesi ve sonrası ortalamaların neredeyse aynı düzeyde olduğu dolayısıyla sunumun bu boyutta belirgin bir değişim yaratmadığı anlaşılmaktadır. F3 (Günlük hayattaki gürültüye yönelik tutum) faktöründe sunum sonrası ortalamasının sunum öncesine göre azalma gösterdiği bu durumun katılımcıların günlük gürültüye karşı daha olumsuz ya da daha farkındalıklı bir tutum geliştirmiş olabileceğine işaret ettiği söylenebilir. Benzer şekilde F4 (Ses ortamını etkileme/değiştirebilme becerisine yönelik tutum) faktöründe de sunum sonrası puanlarda küçük bir düşüş gözlenmekte olup, bu durum bireylerin sunum sonrasında ses ortamını kontrol edebilme algılarını daha gerçekçi değerlendirmiş olabileceklerini düşündürmektedir.

Genel olarak grafik, sunumun özellikle gürültüye yönelik tutum ve farkındalıkla ilişkili faktörlerde (F1, F3 ve F4) sınırlı düzeyde bir değişim yarattığını, buna karşın konsantrasyonla ilişkili tutumlarda (F2) belirgin bir etki oluşturmadığını göstermektedir.

ŞEKİL 5: Sunum öncesi (Ö) ve sunum sonrası (S) ölçümlerin, ön test ve son test YANSTr puanlarının fakülterle göre karşılaştırması grafiği, p 0,05’ ten büyük ise *, p 0,05’ten küçük ise **

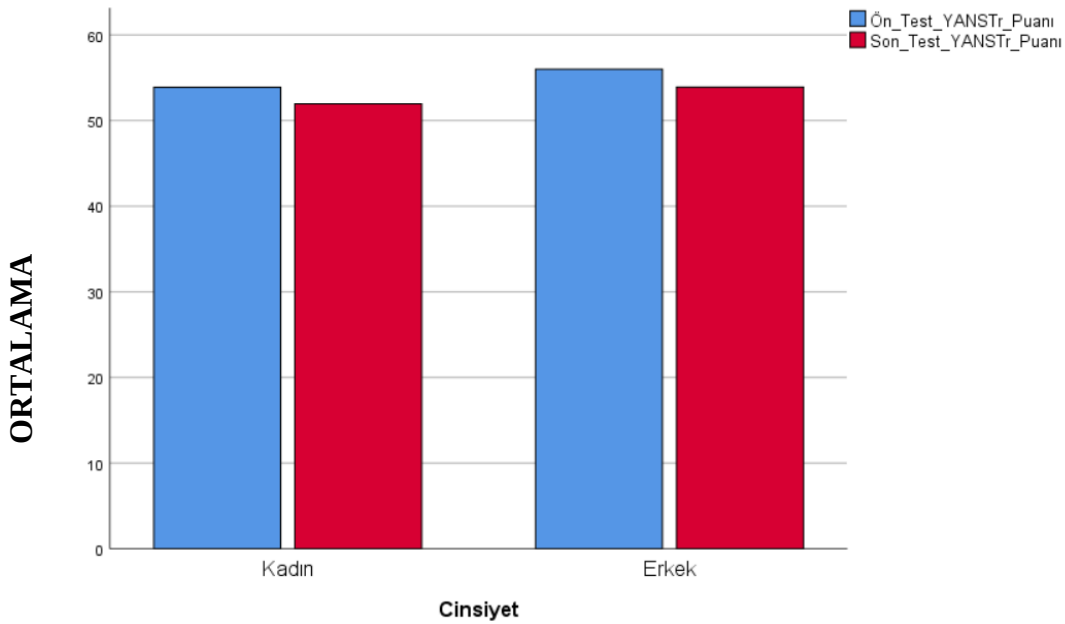
Şekil 5’te fakülterle göre ön test ve son test ortalama puanları sunulmaktadır. Bulgular incelendiğinde, tüm fakülterlede ön test puan ortalamalarının son test puan ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Sağlık Bilimleri Fakültesi’nde ön test ortalaması yaklaşık 55 puan iken son test ortalaması yaklaşık 52 puana düşmüştür. Benzer biçimde, Mühendislik Fakültesi’nde ön test ve son test ortalamaları birbirine oldukça yakın olmakla birlikte son testte hafif bir düşüş gözlenmiştir. Eğitim Fakültesi’nde ise bu düşüşün diğer fakülterle kıyasla daha belirgin olduğu ve ön test ortalamasının yaklaşık 53 puandan son testte yaklaşık 49 puana gerilediği dikkat çekmektedir. Fakülter arası karşılaştırma yapıldığında hem ön test hem de son test puan ortalamalarının en yüksek Mühendislik Fakültesi’nde, en düşük ise Eğitim Fakültesi’nde olduğu görülmektedir. Bu bulgular, uygulama sonrası ölçümlerde fakülterle göre farklı düzeylerde değişim olduğunu ve

özellikle Eğitim Fakültesi'nde son test puanlarında daha belirgin bir azalma yaşandığını göstermektedir.

YANSTR Puan Farkı	Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıraların Toplamı
	Kadın	246	171,55	42200,50
	Erkek	96	171,38	16452,50
	Toplam	342		

ŞEKİL 6: Cinsiyete göre kadın ve erkeklerin ön test son test YANSTR Puan Farkı tablosu.

YANSTR puan farkının cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde, kadın katılımcıların (n = 246) sıra ortalamasının 171,55 ve sıra toplamının 42.200,50 olduğu; erkek katılımcıların (n = 96) ise sıra ortalamasının 171,38 ve sıra toplamının 16.452,50 olduğu görülmektedir. Kadın ve erkek gruplarının sıra ortalamalarının birbirine oldukça yakın olduğu dikkate alındığında, YANSTR puan farklarının cinsiyet değişkenine göre benzer bir dağılım gösterdiği anlaşılmaktadır. Sıra toplamları arasındaki farkın ise grupların örneklem büyüklüklerinin farklı olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu bulgular, YANSTR puan farkı açısından kadınlar ve erkekler arasında belirgin bir farklılık bulunmadığını göstermektedir.

ŞEKİL 7: Cinsiyete göre kadın ve erkeklerin ön test son test YANSTR Puanları grafiği.

Grafik incelendiğinde, kadın ve erkek katılımcıların YANSTR ön test puan ortalamalarının son test puan ortalamalarına kıyasla daha yüksek olduğu görülmektedir. Kadınlarda ön test puan ortalaması son test puanına göre hafif bir düşüş gösterirken, benzer bir azalmanın erkeklerde de gözleendiği dikkat çekmektedir. Erkek katılımcıların hem ön test hem de son test puan ortalamalarının kadınlara kıyasla bir miktar daha yüksek olduğu görülmekle birlikte, her iki cinsiyet grubunda da ön testten son teste doğru paralel bir azalma eğilimi bulunmaktadır. Bu durum, YANSTR puanlarındaki değişimin cinsiyetten bağımsız olarak benzer yönde gerçekleştiğini ve her iki grupta da son test puanlarında azalma eğilimi olduğunu düşündürmektedir